

Variantnost v současné české morfologii jmen

Česká flexe se vyznačuje velkou variantností prostředků spisovných i nespisovných. Variantnost přispívá k funkční diferenciaci českého národního jazyka, komplikuje však roli jinojazyčného mluvčího, který se učí česky. Vznik variantnosti je umožněn asymetrickým dualismem jazykového znaku, mezi označujícím a označovaným není dokonalá korespondence. V českém formálním tvarosloví působí značnou měrou tendence unifikační i diferenciacní. Nedořešená zůstává role úzu při kodifikaci spisovné češtiny. Tyto i další faktory způsobují, že je situace dosti nepřehledná. Rozlišujeme variantní prostředky rovnocenné (jsou funkčně i stylově volně zaměnitelné, např. *po otcově / otcovu odjezdu*) a synonymní, kterých se využívá k diferenciaci stylové (např. *Američané x Američani*) i sémantické (např. *ve výkladě x při výkladu*). Z lingvodidaktického hlediska doporučujeme prezentovat k aktivnímu osvojení tvary spisovné neutrální a hovorové; v případě výjimek je užitečné zmiňovat pouze případy s vysokou četností výskytu.

doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc.

Po studii na FF UK v Praze (čeština – francouzština) působí na Ústavu bohemistických studií FF a na Katedře českého jazyka a literatury FPE ZČU v Plzni. V letech 1997 – 2000 a 2006 – 2007 byl hostujícím profesorem na Université libre de Bruxelles, v letech 2016 – 2018 vyučuje český jazyk na Hankuk University of Foreign Studies v Soulu. V letech 2009 – 2016 vykonával funkci ředitele ÚBS FF UK. Přednášel a vyučoval na řadě univerzit v Česku i v zahraničí (Berlín, Lipsko, Vídeň, Brusel, Gent, Oslo, Santiago de Compostela, Taipei, Soul, Bratislava aj.).

*Zajímá se o teorii uměleckého překladu, o mluvnici současné češtiny a o lingvodidaktiku. Je řešitelem tuzemských i zahraničních grantových projektů, autorem řady studií, spoluautorem mnohých učebnic češtiny pro cizince, vydal osm monografií, v posledních letech publikace *Gramatika a výuka češtiny jako cizího jazyka* (2009), *Kapitoly o češtině jako cizím jazyku* (2010), *Bohemistické miniatury* (2013), *Překladatelské miniatury* (2014), *Vo vobecný češtině a jiné příběhy* (2015).*

Přednáška se uskuteční 4. 8. 2017.

Přednáška bude proslovena v češtině.